

ORADEA-MARE (NAGYVÁRAD)

21 decembre st. v.

2 ianuarie st. n.

Ese în fiecare duminică.

Redacțiunea în

Közép-uteza nr. 395.

Nr. 51.

A N U L XXII.

1886.

Prețul pe un an 10 fl.
Pe $\frac{1}{2}$ de an 5 fl.; pe $\frac{1}{4}$
de an 2 fl. 70 cr.
Pentru România pe an 25 lei.

Unde este fericirea?

Unde este fericirea?

La o țintă de urcat?

Dar îndată ce-am alins-o,

Alta țintă ne-am ficsat.

Și de-acolo 'n depărtare
Èr ne rîde-un dor pribeag;
Dar avîndu-l, nici acela
Nu-i ca visul nostru drag.

Urmărim o rață falsă,
Îmboldiți d'un foc nestins;
De-o ajungem, se și stînge,
Și departe s'a aprins.

Fericirea dar e numai
O nălucă de-amăgit?
Póte!... Dar pe drum la densa
Mari plăceri ne-au îndrăgit.

Nu la țintă este portul
Bucuriei mai cerești;
Căci de-o ai, se ofileșce,
Èrăș un ce nou dorești.

Tot în luptă, sperînd totul,
Naintînd spre scopul sfînt:
Ètă unde-i cea mai mare
Fericire pe pămînt!

Iosif Vulcan.

Sînge de țigan.

— Schiță. —

(Încheiere.)

Îm sosit în sat, eră numai o jumătate de oră de
departare între aceste două comune; dela cea
dintîie casă eși un căne sburlit, ciunt de cîdă,
tăplăug de urechi și lătrînd grîznic pe mine,
me petrecu până la a treia casă: aici vîdui o femeie
bêtrîna răzimată de un pîrlaz, ea privia cu ingrigire
pe uliță în sus, așteptînd pe cineva.

— Unde locueșce domnul Ion Giula? — o întrebai eu.

— Colea în casa cea șindilită — dișe bêtrîna,
arătînd cu mâna sa uscată spre o casă ce eră îndată
peste uliță.

— Acolo? — întrebai eu de nou, nențelegînd-o

bine, căci póte că a fost cândva casa dlui Ion Giula
șindilită, dar acum nu se vedea din coperiș decăt
numai ici și colo niște lețuri afumate, apoi câte un
petec de mușchiu verde-gălbéi, printre care apărea
câte un spic frumos de ovês și o viță grasă de
bostan.

— Da, acolo, — întări bêtrîna.

Am mers într'acolo: am vrut să deschid pórtă,
dar nu o pot, — sînt pré slab față de domnul Giula
— socot eu, și-mi pun tóte puterile spre a o ridică
din țîtini.

— Isêdar, domnule! — strigă bêtrîna de peste
gard, vîdînd opîntirile mele, — pórtă e țîntuită cu
niște cuie gróse de fier, nu se póte deschide, domni-
șorul nostru sare peste densa.

— A... șă, — dișei în mine plin de uimire. Am
probat și e să sar, nu am putut; am căutat pe alt
loc unde eră gardul mai jos, și m'am urcat cu multă
ostenelă în curte: aici nu eră cărare, numai niște
urme, ici și colo. Brusturii și urzicile erau până în
genunchi, cucutele și mai înalte; mi-am sutulcat pan-
talonii spre a nu-i udă de rouă și făcînd cățiva pași
mari, am ajuns până la trepte, adeca doue lespeđi de
pêtră ce erau puse peste olaltă: am suit în tîrnaț și
după ce m'am scuturat un pic de rouă și ierburi, am
bătut la ușe. Nici un respuns. Am deschis și am
întat. În mijlocul cășii eră întins dl Ion Giula în
deplin negligée, giletul ce-l purtase dișa precedentă
cu atăta fală, i serviá acum drept perină, apoi păm-
mîntul gol, afară de albiturile ce avea pe sine, nimic,
nimic mai mult. Și durmia dus, durmia cu față se-
nină, cine șcie ce plăcut visă!

Mi-am aruncat ochii în giur. Mai aprópe de
mine eră un cuptor, adeca ruinele unui cuptor, a cărui
vatră cuprindea jumătate casa, niște țigle încárcate
de funingine erau împrășciate pe jos, d'asupra în
podele atêrnau remășițele unui horn larg, din care la
mișcarea cea mai mică începeau a plouă țurturi mari
de stîrigei pe jos, într'un colț de casă o mesă eră
răzimată de pîrete, avea numai un picior și eră în-
cárcată de cărți vechi bisericești, afumate și pline de
prav: se mai aflau pe mesă câteva bucăți de hîrtie
albă, o perie de dinți, un guler și o păreche de man-
șete; pe dunga mesei eră un cêslov, scris cu litere
cirilice, deschis cam la mijloc și aici eră pus por-
tretul unei fete tinere zimbîtore, cu niște ochi ageri
ca de vezură. Un scaun mai eră ancă, ce completă
mobilătura acestei odăi, pe scaunul acesta erau arun-
cate în disordine hainele tinerului cleric. O oficină
întregă de pînzături de tótă sêma își formase pîn-
gini pela podele. Aerul din lăuntru eră mohnit și

jilav, cu tóte că nici într'una dintre cele trei ferești nu eră o sticlă întregă.

Am stat în mijlocul căsii și m'am uitat lung la obrazul tinerului, se cetia o completă indestulire pe densusul: am tușit odată tare. El se mișcă, se întinse odată și își deschise ochii, apoi se întorse pe cealaltă lătura. Am tușit a doua óră; atunci se frecă la ochi și sări în picioare; se puse pe scaun și între intinsori și căscări începù a se îmbracă.

— Tu nevastă — țise el zimbînd și privind somnuros în giur — vino de primeșce óspele!

Eu încă am zimbîț.

În câteva minute își făcù toaleta, merse afară la fântână, se udase pe obraz cu apă próspeță, se șterse cu partea dinainte a cămeșii, își despărți cu degetele pèrul pe frunte, se netedi un pic pe cap, își resuci mustețele și apoi intră în lăuntru, vesel, zimbitor, în costumul celui mai modern cavalier.

— Pentru ce dormi pe pămèntul gol? — îl întrebai eu. — nu te temi că te vei inbolnăvi?

— Este un pat în tindă, dar nu pot dormi în densusul, e plin de pureci, apoi nici nu me pot intinde cum se cade.

Intr'acea merse cătră mesă și vedù céslovul cu portretul; supèrat că un străin a pètruns în secretele sale, luă portretul și îl ținu în mână, èr céslovul îl aruncă jos sub mesă.

— Cunoști chipul acesta? — întrebă el.

— Mi se pare că îl cunosc, a cui e?

— Hm, l'am furat.

— Cum așa?

— Bine; acesta e Sofia, șcii copilița acea, cu care ne-am tálnit alaltăeri trecènd podul.

— Da, da, acum imi aduc aminte, acea despre care ai fost țis, că are niște grumazi nespèlați subțirei, subțirei, ca și o ață, și cumcă fòrte mare poftă ai avé de a-i sdrobi capul ca la un șerpe.

— Țis. — El roși la obraz, se uită în pămènt, buzele și sprincenele începeau a tremurá.

— Și totuș ți-i dragă fată, îți place?

— Așa cum imi place o icónă din biserică.

— Pentru ce nu o iai de nevastă?

— Me tem. — țise el, uitându-se drept în ochii mei.

— Cum, nu te înțeleg.

— Una că fetița e petulantă — respunse el cu un glas tremurând, uitându-se într'acea în palma mînei stânge, ca și cum ar vré a ceti de acolo acea ce are să spună — e cochetă și nu șciu ce se va alege mai târziu din densa, căci în mine ferbe un sângeru, un sângeru blăstemat, oh, numai eu șciu ce fel de pómă sînt; a doua, că densa e încă precum ai vedut-o, numai un prunc, fragedă, gingașe, până când eu — aici se întinse în întregă nălțimea sa și ajungènd cu mánile la grinda cea grósă, o scuturá cu atâta tãrie, încât se mișcau pãreții, se urnia lutul ce mai eră pe bårne și tóte patru chetorile începeau a pușcă: stirigeii de corn picau ca perele pãdurețe tómnă, painginii alergau spãriați în coce și în colo.

— Ómul acesta își iese din fire — socotiam eu și m'am tras un pic cătră ușe, m'am uitat în obrazul lui, ochii i se aprinseră și fãlcile i se strîngeau convulsiv la olaltă.

— Veți, — țise el apoi plecându-se în jos și luând o hãrtie spre a-și șterge mânia de praf — sînt cãt un arminden de lung; imi vine câte odată furie, m'ăș bate, mi-ăș sdrobi insumi ósele, și așa de bine me aflu cum e atunci, pentruce să me insor?

Se apropiã de mine și mi-se uită afund în ochi, cași cum ar așteptá respuns dela mine, ori ar vré să ghicèscă judecata mea.

— Mai bine me pot eu închiná lui Dumnețeu decă sînt singur; țise el mai târziu într'un ton ce sună ca scuză cu privire la chemarea sa religiósă.

Am eșit amèndoi afară.

— Grandios palatul meu, cum? — țise el întorcèndu-se odată și rițènd malițios.

Am trecut prin fundul grãdinii în curtea vecinului a cărui pòrtă umblă în țitiți, am dat pe uliță, unde petrecèndu-me câțiva pași, imi pofti drum bun, imi întinse mânia sa uscată pe care se puteau numerá vinele umflate de sângeru, apoi se întorse înapoi și sãrind cu mare desteritate peste pòrtă, intră în tãrnaț.

— Mai vino la noi! — strigá dl Giulia, d'acolo, cași omul care a uitat a spune ceva dintre cele ce i zăceau pe inimă.

— Vie binele și sãnètatea — murmurai eu continuându-mi drumul.

Câteva minute dupá aceea l'am auțit odată tușind ușor.

Sórele eră acum aprópe de amèdi, cãnela din marginea satului se întindea la umbră sub un gard, gãfãind și scoțèndu-și limba de cãldurá, se uită un pic cu códa ochiului dupá mine, dar nu lãtrá; coșășul eșise dintre tufe și printr'o poiană deschisă lãsá cu neobosire brazde drepte dupá sine, doue țãrci sãriau pe urma lui și hobãniau cu indestulire din coșile lor lungi, cãutãnd vermi și rîme. Dintr'o holdă de grâu se ridicá un nor întreg de vrabii la sgomotul pașilor mei și umplurá vèzduhul cu ciripitul lor dissonant. Aerul pãrea acum mai rar, mai strãvèțcios, nu mai eră așa plăcut ca diminèța.

Un vultur cu pene surii apãrù înspre cósta din apropiere, el își făcea în ocol sborul seu maistos; luncă prin aer încet, a lene, clãtinãnd numai când și când din aripi.

V. Nora.

Scobori din lumea ta!

Scobori din lumea ta divinã,
Lucèfèr drag, ici pe pãmènt,
Sã-mi faci vièța mea seninã,
S'aduci cu tine doru-ți sfânt!

Și din al neguritor chaos,
Redã-mi vièța din trecut,
Și 'n sufletu-mi fã un adaos
Cu fericirea ce-am perdut.

Din veci, de mii de ani resare
Pe cerul sfânt lumina ta.
Lucèfèr blãnd cu blãnde zãre
Și totuș vrei a me uitá?

Când eu pe pağıștea cãrãrii
Privesc în nopți la tine sus,
Și 'n lacrimile intristãrii
Te plãng lucèfèr, căci te-ai dus.

Cum de nu ți se face milã,
De ochii-mi vecinic plãngãtori,
Ca strãvestit într'o copilã
În lumea mea sã te scobori?!

Traian H. Pop.

Pentru ochii lumii

séu

cum se 'mbătă lumea cu apă rece.

Comedie în două acte. Localizată după Labiche.

(Urmare.)

Ea. Proiect de budget pentru copiii noștri, după planul domnei Melinescu.

El. (Ceteșce) Chirie 6000 de franci. droșcă... toaletă... 24000 de franci! Asta nu dovedește nimic! Proiectul poate încă să se modifice.

Ea. Da, decă fata ar avé o creștere simplă, casnică... Dar o domnișoră, care ia ore de pian la Duprez, se ocupă cu pictura... și-mi dau capul, că nu-i în stare să-i cósă barem un bumb bărbatului seu.

El. Hm, hm!... Așă-i, așă-i!... Cusutul, cărpitul e mare lucru!

Ea. Dar domnișora cântă rulade... e crescută 'n porșiră și mētasă... i trebuie locuință etagiul prim... equipage... vizitiu... În sfēșit fie, eu n'am nimic contra... dar apoi decă vrei să porți o rolă de domnie... trebuie să ai și zestre potrivită!

El. Numai nu te pripî, nu te pripî! Veđi Cornelie iubeșce fata, și decă i-am spune că nu... se pōte.

Ea. Nu-i vorbă de aceea! Melinescu e fōrte avut... ține vēnător la casă!

El. Și încă ce vēnător: d'un stāngin și jumētate!

Ea. Trebuie să ȃici mai mult... Să mai vorbești încă odată cu doctorul.

El. Numai că lucrul nu e tocmai așă de ușor, cum ți-l inchipuești tu. Să me pun și să-i ȃic: »Uite domnul meu, 100,000 de franci dela mine ajung... dar dta să dai mai mult...« Nu-i lucru ușor!

Ea. A! stāi!... El e cam vanitos... Aici trebuie să-l prinđi... Egoismul lui iți va fi 'ntr'ajutor! Promite-i din parte-ți a da cu ceva mai mult... Asta îl va impintenā apoi și pe el.

El. Hm... Cum naiba să promit mai mult, când nu pot... n'avem decāt 17,000 venite...

Ea. A! Te pui și-i promiți un present frumos!

El. O garnitură de obiecte de mēsă de argint! (A parte.) Dela unchiul Stefan.

Berta. (Vine.) Dl bucătar este aici.

Ea. Pōte să intre! (Berta ese.) Ai grige dar, fii înțelept!

El. Apoi... așă am de gând și eu.

Scena VIII.

Cei de mai nainte, bucătarul, apoi Cornelia.

Bucătarul. (Vine în costumul seu, salută.) Stimabilă dōmnă.

Ea. Dle Chevet, avem ađi un dineu.

El. Un mare dineu, ađi dle, un mare dineu! (Se așēđă.)

Bucătarul. De câte persōne?

Ea. Cu totul... șese.

El. Dar pregătiți pentru 12... avem de ôspe o persōnă de distinsă poziție... doctorul Melinescu!... de sigur i-ați ađit de nume!

Bucătarul. Nu, dl meu!

El. Ei, da... Ce-i drept, pacienții sei sūnt toți din elită!...

Bucătarul. Așă darā propun: doue supe... de raci și soupe financiere...

El. Cu trufi...?

Bucătarul. Nu, dle... supă cu trufi... nu esistă!

El. O ce pagubă!

Ea. Apoi?

Bucătarul. Ūa »entremet!«

Cornelia. (Vine.) Etā-me și eu!

El și ea. Cornel!

El. (Se scōlă.) Tu nu șcii nimic. Ei au fost aici.

Cornel. Cine?

El. Dl și dna Melinescu!

Cornel. Intr'adevēr?!

Ea. Emelina te iubeșce!

El. Și tatăl și mama ei... tōte-s în bună rēnduelă.

Cornel. Se pōte?

Ea. (Iși deschide brațele.) Ah iubitul meu fiu! (Se imbrătoșeză.)

El. (Tot așă.) D'apoi eu?

Cornel. Iubitul meu părinte. (Imbrătoșări.)

Bucătarul. (Face mișcări perplexe: neștiind ce poziție să ia și ce ținută să observe la cele ce se petrec, a parte.) Mi-i témă să nu derangez! (Merge 'n fund, privind icōnele depe pāreți.)

El. I-am invitat pe ađi la un' dineu.

Cornel. Ah! ce idee minunată.

Ea. Tocmai compunem menu-ul cu dl bucătar!

El. Etā bucătarul. (Strigă.) Ađi dle!

Bucătarul. (Vine spre mijloc.) Ve rog, scusați!

El. (Cătră Cornel.) Tu ne vei putē ajutā!

Bucătarul. Entremet: crapi à la Chambord cu trufi.

El. Bine, fōrte bine!

Bucătarul. Cu zos de trufi à la Stefan.

El. A! (Se loveșce pe frunte.)

Cornel și ea. Ce-i?

El. I'am invitat și pe unchiul Stefan! Zosul dnialui mi-a adus aminte!

Ea. Nu se pōte!... Cum să-l punem la o mēsă cu ei?!

Bucătarul. (A parte.) Êr le sūnt incomod. (Priveșce tablourile din fund.)

Cornel. Cum așă?! El e unchiul meu... și om fōrte de trebă!

El. Da, da, inse nu se potriveșce nici de cum în cercul nostru... Și apoi manierele sale la māncare.

Ea. Furculița o ține 'n mână dreptă!

El. Pānea n'ō frānge séu taie, ei o rupe cu dinții.

Ea. Tōrnā totdeuna vin în supă, ceea ce pentru stomach pōte să fie bine, dar pentru ochi e ceva grozav!... Il vom invitā pe mâne.

El. Nu putem să facem altfel... așă darā după crapi. (Caută pe bucătar.) Da unde pēcatele s'a dus erā! (Il chiamă.) Ađi dle?

Bucătarul. Ve rog, scusați!

El. După crapi?

Bucătarul. Filet de boeuf cu mazere verde!

El. Cu trufi.

Bucătarul. Decă poftiți dle!

El. Se înțelege!

Bucătarul. Fasan dela Chine cu... trufi.

El. Escelent! (Cătră Cornel.) Acum inchipueșce-ți pe unchiul Stefan lângă un »fasan dela Chine!«

Bucătarul. V'aș mai fi propus trufi à la Lucullus, ... dar pān' acum avem deja pré multe feluri cu trufi.

El. Dōmne fereșce! Cāt de mult, nu strică nimic!

Bucătarul. Ce champagne poftiți... Moēt séu Cliquot?

El. (Cătră Cornel.) Da nu-i tot una?

Cornel. Nu, »Cliquot« este mai fin.

El. (Cătră bucătar.) Cāt costă?

Bucătarul. Cliquot 12 franci, Moēt numai 6 franci.

El. O să ne mai cugetăm asupra lucrului. (A parte.) 12 franci! (Se scarpină la urechi.) Dineul trebuie să fie la 6 ore gata.

Bucătarul. De sigur se va gātă. (Vrē să mērgă.)

El. (Il chiamă 'ndērēt.) P'st. Ađi dle bucătar!

Bucătarul. Ce poftiți?

El. Ancă un fel!... Se serveșce la urmă....

dar nu știu cum se chiamă . . . e un fel de apă caldă cu lămâie . . . o beutură foarte plăcută!

Bucătarul. A! . . . Apă de gură!

Cornelie. Ei, dar aceea nu se bē!

El. (Uimit.) Nu?! Eu am beut-o totdeauna și spun drept, că mi-a ténit!

Bucătarul. (Merge, a parte.) Is cam proști dlor. (Ese.)

El. Vom avé un dineu minunat, da un dineu, care va puté surprinde de ori cine.

Ea. Ah! . . . am uitat un lucru foarte însemnat!

El. Ce?

Ea. Melinescu are un vênător . . . trebuie să ne agonisim și noi pe o cale ôre-care o livrea!

Cornel. Dar de ce?

El. Nu poți să te lași înderētul lor! Înțelegi?

Ea. (A parte.) Creola din etagiul prim s'a dus să voiageze, . . . personalul de serviciu stă fără lucru . . . pôte să. . . (Tare. Vîno Cornelie, am să-ți dau câteva comisiuni!

Cornel. Bucuros! (Ese cu ea.)

Scena IX.

Razian apoi Stefan.

Razian. O livrea! . . . Pe Berta dór nu s'a pune s'o imbrace 'n livrea! ar fi chiar ca la nebunia aceea de »Traviatta« . . . mi-ar trece și gustul de mâncare!

Stefan. (Vine.) Bună ziua!

Razian. A! Unchiule!

Stefan. Vin cevaș de timpuriu, dar am un apetit cât de mare!

Razian. (A parte.) Vai, vai . . . ôre cum să me pot scăpă de el, fără să-l ofensez?!

Stefan. Am și cumpărat niște prăjituri și le-am predat Bertei.

Razian. Bunul nostru unchiu, cât sînteți de atent!

Stefan. Șuncă și carne de vițel!

Razian. Ah! Tocmai imi pică in minte. . .

Stefan. Ce?

Razian. Spuneți-mi drept, nu v'am invitat pe ași la prânz?

Stefan. Cum nu? Ba da!

Razian. Ecă prostia gata! . . . Noi sîntem invitați, tocmai imi aduse soția aminte.

Stefan. Pagubă.

Razian. La Pleșescu. Acum e imposibil să abdicem.

Stefan. Se înțelege!

Razian. Dar cred că nu v'a-ți supărat unchiule?

Stefan. Ce mai vorbă . . . între nēmuri! . . . Dar prăjiturile mele?

Razian. Acele rămân pe mâne, pe cand ve și invităm cu plăcere.

Stefan. Bine. Salutare și petrecere bună!

Razian. Așă dară pe mâne!

Stefan. (Se rentôrce.) Hm, tocmai imi pică 'n minte: eu am să vorbesc ceva cu Pleșescu. probabil dar. că ne vom întelni de sēră la ei!

Razian. (A parte.) Am sfeclit-o!

Stefan. Așă dar la revedere! (Ese.)

Scena X.

Razian, apoi Cornel, in fine un servitor.

Razian. Acuma-s prins! Vai ce-a face, când nu ne va întelni de sēră la Pleșescu! Apoi ne-am păpat darul de nuntă, ca țiganiî omenia!

Cornel. (Vine încărcat cu cărți.) Mi-am implinit tôte comisiunile!

Razian. Ce-s ale?

Cornel. Un album cu pose cumpărate, mama vré

să-l pună pe mēsă, ca ei să cređă, că aceștia-s amicii noștri.

Razian. Ah! ce idee! mie nu mi-ar fi tresnit prin cap . . . ferit-a Dđeu! (Se uită in album.) Maiorescu. . . Carp. . . Grădiștén. . . Bratian. . . Iacob Negruzzi. . .

Cornel. (I predă un »etui.«) Ȃsta-i pentru tine.

Razian. Ce-i? . . . a un lanț!

Cornel. De orologiu.

Razian. Minunat! Imi pare, că-i mai gros ca al lui Melinescu.

Cornel. Ce-i drept e numai sullat cu aur, dar in sfērșit aceea n'are s'o șcie nimeni!

Razian. (Indignat.) Ce fel un falsificat! . . . Dar in sfērșit, decă sēmēnă așă de bine cu aurul curat, . . . e tot de o valóre cu el. . . (Vine un servitor cu livrea de gală; aduce lămpi aprinse; cătră Cornel.) Cine-i omul acesta?! Il cunoșci?

Cornel. Ba.

Razian. (Cătră servitor, care aședă lămpile pe sobă.) De unde vîi dta aici?

Servitorul. Servesc la dómna din catul prim.

Razian. A! . . . (Cătră Cornel.) L'a imprumutat Blancha . . . fecior voinic! (Se uită după servitorul, care ese.) Dar par că tot nu-i ca vênătorul lui Melinescu. (Se aude duruitul unei trăsuri.)

Cornel. (Fuge la ferēștă.) O trăsură! . . . sînt ei!

Razian. Si Blanca nu-i aici. . . Blanca! Blanca!

Scena XI.

Cei de mai nainte, Melinescu și ea in toaletă mare, Emelina apoi Dna Razian.

(Ușa de mijloc se deschide și un harap mic anunță.)

Harapul. Dl, dna și dșóra Melinescu!

Razian. (A parte.) Un harap! . . . Is grozav de invențioșe femeile! (Le ese inainte.) Dl meu, stimabilă dómna, dșóra!

Dna Melinescu. (Incet lui Melinescu.) Vēđut-ai? au un harap la casă!

Razian. (Cătră dna Melinescu.) O, me rog . . . De ce așă o toaletă strălucită? . . . ce va đice soția mea, care nu s'a așteptat . . . a! dar ét'o. (Dna Razian vine. E îmbrăcată in niște haine foarte pistrife cu multe colori. A parte.) La naiba! că-i ca un curcubeu!

Dna Razian. Ah ce eleganță, dnă Melinescu!

Dna Melinescu. Am numărat momentele! (Aparte.) Ce frisată-i! Asta-i trădare! (Tare.) Ah ce toaletă!

Dna Razian. De sigur, că nu pot să me mēsur cu dta! (A parte.) Brocate de aur! . . . de necređut!

Cornel. Mamă, nu mergem in salon?

Dna Razian. Cum nu? (Cornel și Emelina de braț merg.)

Dna Melinescu. (Incet lui Melinescu.) Reține-l pe Razian și vorbește de nou cu el despre zestre!

Melinescu. Da, da.

Dna Razian. (Incet lui Razian.) Remâi tu cu socrul și vorbește cu el despre zestre!

Razian. (Incet.) Bine, bine.

Dna Razian. (Arată spre ușa salonului.) Dnă Melinescu! (Es damele amēndoue.)

Scena XII.

Razian, Melinescu.

Razian. (A parte.) Hm! Nu va fi tocmai așă ușor cum crede soția mea!

Melinescu. (A parte.) Nu știu cum să 'ncep. . .

Razian. (Se apropie.) Iubitul meu Melinescu, ah cât imi pare de bine, că ne-ați primit invitarea.

Melinescu. Cum nu, când ne invitați cu atâta amabilitate?!

TERANCE CROATE.

Razian. Din primul moment, când v'am vădut, am început să simpatizez cu dv'ostre.

Melinescu. Și eu tot asemenea.

Razian. (I strînge mîna.) Ah bunul meu amic!
(Incheierea va urmî.)

Virgil Oniș.

Istoricul serbării Crăciunului.

Început nu erau serbătorile creștinilor așa de lămurite ca în ziua de azi. După cărțile păgâne, se serbă în același timp spre finea lunii lui decembrie și Saturnaliile romane și serbarea lui Mithra, care vinise la Roma pela anul 70 după nașcerea lui Christos, din Persia.

Acăsta contopire a ambelor serbări, cari aparțineau la culturi deosebite, se făcu cu atîta mai ușor, cu cât și serbarea persană și saturnaliile, în timpurile din urmă, consistau într'un sacrificiu excesiv pe altarul stomacului, dimpreună cu toate desfrînările cari sînt urmările neevitabile a umplerii sale peste măsură. Se crede, că cea din urmă și a saturnaliilor, ziua de 24 decembrie, ar fi ziua cea mai scurtă, și se numia »dies Brumalis« în care se serbă Mithra, ér în ziua următoare, 25 decembrie, se celebră serbătorea sórelui neinvins. Și se numia acăsta și în călindarele romane »dies natalis dei Solis invicti,« adeca ziua nașcerii a neinvinsului deu a sórelui.

Pe de o parte se pare, că păgânii în Roma concentrasé în aceste timpuri tótă adorațiunea lor divină în cultul sórelui, spre a puté opne monoteismului creștin un panteism unitar și a lucră prin acăsta contra lățirii creștinismului; ér pe de altă parte pentru creștini sórele eră Christos, nașcerea cărui și-o imaginău prozeliții acăstei religii, ca aparițiunea unui nou sóre, care avea să arunce asupra pămîntului razele binefăcătore a unei lumini splendide și cu totul nouă. »Astfel, dice Ioan Crisostomul, păgânii și creștinii coincideau într'o serbare comună, deși concepeau obiectul ei într'un mod cu totul deosebit.«

Din controversa asupra serbării Pașcilor, care tinu spiritele în luptă inverșunată aprópe doué secole, decurse apoi neînțelegerea asupra serbării Crăciunului la 25 decembrie séu la 6 Ianuarie. Mai târziu episcopul Iulian (336—352) ca să pótă demonstră, că este drept să se serbeze Crăciunul la 25 decembrie, puse să caute prin archive date sigure asupra cadastrului făcut în timpul lui August, și care fusese cauza călătoriei Mariei la Betleim. Și s'a aflat ceea ce doriă să afle: adevărata și a nașcerii eră ziua de 25 decembrie. Nemulțămii cu acăsta dovadă, își luară refugiu și la profetiile testamentului vechiu, unde stă, că profetul Haggai avusese o viziune despre măreția templului care se va fundă în ziua a 24-a a lunii a nouă. Chiar interpretii Judei esplicase acăsta viziune a profetului, în sensul, că fundarea noului templu magnific ar însemnă aparițiunea lui Mesia.

Acăsta tălcuire fu adoptată și de creștini, căci ea eră în acord cu învățătura testamentului nou, că adevărata templu al Domnului, lăcașul celui prè înalt, este corpul lui Christos. Astfel prorocia cu fundarea templului eră implinită prin nașcerea lui Christos și începînd a socoti dela primul Nizan se află cu ușurință ziua de 25 decembrie a călindarului roman. Pentru întîia óră eși inse acăsta dată în tabla serbătorilor pe anul 354. Grecii, și mai ales Alexandrinii, se împotrivară la început. În Constantinopol se adoptă acăsta dată abia în anul 376, ér în Alexandria tocmai la 431.

Cu tóte aceste până la jumătatea secolului al șeselea domină încă o mare incurcătură și nestabilitate în privința zilei serbării Nașcerii. Unii serbau

și nașcerea și botezul în ziua de 6 Ianuarie, alții nașcerea la 25 decembrie și botezul la 6 Ianuarie, alții în fine serbau și nașcere și botez la 25 decembrie. Împératul Iustinian puse sfêșit acăstei nestabilități scoțînd un edict în anul 550, în care hotări, ca nașcerea să se serbeze la 25 decembrie, ér botezul la 6 Ianuarie. Celebrarea serbătorii Crăciunului remase de atunci până în zilele nóstre stabilă pentru ziua de 25 decembrie la tóți creștinii, căci chiar decă catoliciei și protestanții, admitînd corecțiunea de 12 zile a călindarului Gregorian, nu-l mai serbeză în aceeași zi, totuș data de 25 decembrie este respectată de tóți.

Istoricul acăstei serbări este încă o ilustrație a adevărului, bine cunoscut, că și Creștinismul, pentru a-și face mai ușor drum printre păgani, a trebuit să se plece la multe compromise cu păgânismul, contopind serbări de ale sale cu serbări de alte rituri și asimilând în sine dogme cari aparțineau culturilor religioase din naintea aparițiunii sale.

V. N.

Colinde la Crăciun.

I.

Mare bucurie avem,
Mare bucurie avem,
Corinde-mi Dómnne!
Și din cer și pe pămînt,
Că s'a născut fiul sfânt,
Corinde-mi Dómnne!

La cea tufă de bujor,
Nu te poți apropiă
De gomonul sfinților,
De parafa gliilor,
De amirosu tămăilor; }
Acolo el s'a născut
Domnul cel fără 'nceput,
Și noi, lui ne închinăm,
Dară țte-ți colindăm!
Întru mulți ani cu pace,
Cu pace și sănătate!

II.

Resărit-a resărit,
D'un pom naltu-i romonalt,
Corinde corindele!
Și de naltu-i până 'n cer
Și de largu-i pe sub cer.
Dar în pomul cine șede?
Șede doué turturele,
Pică doué picurele
Și se face feredeu,
Să se scalde Dumnețeu,
Dumnețeu cu soțul seu.
Și se scaldă
Și se 'ntrebă:
— Ce-i mai bun p'aest pămînt?
— Da nu-i bun ca óia bună,
Că véra ea te hrăneșce
Și érna te încâldeșce.
Da nu-i bun ca boul bun,
Că brezdeză brénda négră
Și révर्सă grău roșu.
— Da nu-i bun ca calul bun,
Că te duce ostenit,
Și te lasă hodinit;
Prin trezie prin beție
Pe feciori cam de falie.
Și te 'ntórce cruce 'n mesă,
Să fii sănétosă gazdă!

Vasile Sa¹²

In ajunul Crăciunului.

Vine Crăciunul bătrân,
Tot cu barba scuturând,
Cu cărnații sfărăind.
Colindă.

Eră după cină.

Mama ședea pe un scaun lângă foc, ér pruncii pe vatră înaintea focului.

Mama lungind firul din caer, ér fusul sfărăindu-i între degete, începe astfel:

— Măne vom auzi colindătorii pela ferești. Acésta și îndată trece, numai decă copiii-s buni; ér decă-s rei și plâng. Crăciunul aude și se departă, in loc să vină, și așa pruncii cei rei trebuie să tot postescă, pecând la cei buni, cari nu plâng și cari dic rugăciunile in tótă séra și diminéța, vine Crăciunul iute și le aduce turte, mere și nuci.

Ionica, prunc cam de șapte ani. Eu-s bun, mă-mucă! Nu plâng ca Susana și eu dic rugăciunile și séra și diminéța. Așá-i că mie mi-a aduce Crăciunul turtă, ér Susanei nu?

Mama: Ba și Susanei i va aduce, numai decă va fi bună d'acuma, și decă va tórce caerul.

Susana, copilă ca de vr'o noue ani. Voi fi bună și eu de acuma, mămucă, și tóte te voi ascultá și voi tórce călții . . . toți, numai să spui lui moș Crăciun să-mi deie mie mai multe turte decât lui Ionică.

Mama: Care se va purtá mai bine până la Crăciun, acela va căpétá dela moș Crăciun mai multe turte și mere și nuci. In marța trecută a fost tatál vostru la tîrg și a adus din oraș pe moș Crăciun până in fundul grădinei; când a ajuns Crăciunul aici, n'a voit să vină mai încóce, ci s'a ascuns in o claie cu fên și de acolo el vede, care copil este ascultător și la acela va vini și-i va aduce turte; ér celui ce nu ascultá, nu numai că nu-i va aduce nimic, ci va vini cu vergéua și-i va luá:

Sfășii late,
Depe spate.

Susana Eu voi ascultá de acuma tot, ce vei dice.

Ionica. Și eu, mămucă.

Mama: Bine-a fi, și decă veți ascultá, eu ve voi lăudá la Crăciun, și el atunci ve va da de tóte: turte, boboți, nuci și ori ce veți cere.

Ionica. Ai, da și cărnați încă ne va da, și ureche de pore și măiuț?

Mama. Cum nu? . . . el ve va da de tóte, pentru că el vine

Tot cu barba scuturând,
Cu cărnații sfărăind.

Susana. Mămucă! . . . Unde șede Crăciunul cât e anul de mare, și de ce vine așá de rar pela noi și trece așá de iute?

Mama. Crăciunul — dragii mamii — are casă pe vârful muntelui, de unde se scobórá érna și ca drumar bătrân cu barba surá până cátrá genunchi și cu cărja in mână umblá din un loc in altul, și nu póte ședé in un loc mult, pentru-că are să umble tótă lumea.

Ionica. De ce merge Crăciunul întéiu la curte la ungurul Fancsali, și apoi vine la noi?

Mama. D'apoi — dragii mamii — pentru aceea merge întéiu la curte, pentru-că, cum vine dela munte, e trudit și flámând și așá se duce mai întéiu pela

domni, fiind că domnii il óspétézá mai bine, și-i dau loc mai bun de odihnít, decât noi románii.

Susana. Dar și noi l'am óspétá bine, când ar vini la noi întéiu, cu cărnați din pod și cu carne, și s'ar puté culcá in casa cea dinainte și odihní cât de bine.

Mama. L'am puté óspétá și noi cât de bine, dar mai bine-i plac mánecările domnilor.

Ionică. Mai bine a domnilor . . . pentru aceea vine el așá târziu pela noi? . . . mánecá-l'ar. . .

Mama. Taci! . . . nu-l suduí, căci el te aude și te va spune popii și popa îndată îți taie limba!

Copiii ambii tac uitându-se ingrișiți.

Mama. Intrerupénd liniștea. Dice-ți, dragii mamii, rugăciunile și ve duceți de ve culcați, pentru-că acuș e medul nopții!

Susana Le dicem . . . dar mai întéiu invéță-ne încă o bucățică din colinda cea ce ne-ai invéțat asérá!

Ionică. Ba nu! . . . să colindám întéiu pe aceea ce o șcim, ca să n'o uitám până la Crăciun, și apoi să invéțám alta

Mama. Bine . . . colindați dar pe ceea ce o șciti! Copiii încep:

Colindită cu codiță,
Inhólbá ochii la poliță
Că-i vedé o tigăiță,
. etc.

Dă-mi covrig,
Că mi-i frig,
Dă-mi colac,
Că mi-i drag!

Copiii după ce gatá colinda, dic rugăciunile și se duc de se culcá visând despre Crăciun.

Ion Bârsan.

Din viața de București.

I.

(Lucreția Borgia. De ce n'avem artiști. Diformitate físică și diformitate morală. Cum s'a jucat »Lucreția Borgia« la Paris. »Ernani.« Concertul Kneisel.

8/20 decembre, 1886.

»Teatre și concerte:« acesta ar fi mai nimerit titlul cronicelor mele, căci aceste doue feluri de petrecere — d'altfel destul de strîns inrudite — sînt sigurile cari se încercá însedar să mai desfeteze acum pe locuitorii blasați ai unui oraș monoton, cu tótă veselía numelui ce pórtá.

Teatrul Național a făcut fiasco cu »Lucreția Borgia.« Marți, la a treia represintațiune, rețeta seralá a dat un deficit de 70 lei; cum vedeți, nici cheltuelile n'au fost acoperite. Causa nu póte să fie alta decât, că actorii noștri se 'ncarcá cu sarcini nici de cum de talia lor. In adevér, »acea mare și nobilá pasiune, acele frumóse frase cu 'ndoiturile bogate și susținute ca acele ale unei stofe de brocat, ce urcă și cobórá cu un pas atât de firm și atât de vioi, treptele de marmorá ale periódelor lor; cum le personificá divinul Théo in stilul lui de artist, acésta intrigá simplá și puternică ce se 'nodá pe terața unui palat venețian, intr'o serbare veselá, și se desnódá prin acel supeu funebru dela Ferara, mai sinistru și de o grózá mai mare decât pránzul Striđilor,« sînt departe d'a nu plăcé cuiiva. Ș-apoi »Lucreția Borgia,« cu acțiunea-i simplá și grozavá totdeodată, cu caracterele-i pline de relief, cu stilu-i viguros, e o operá de o perfecțiune clasicá. Astfel, traducerea ei nu putea fi incredințată decât unei talii la înálțimea originalului, de care dl Notara, traducátorul, a fost cu totul departe.

Nu putem trece 'nainte, fără să insistám asupra

turbării ce-a cuprins pe artiștii noștri d'a trece la nemurire ca scriitori, «faut de mieux.» O, ambițioșii! Numai un fel de lauri — singurul pe care ar trebui să se slăvească a-l merita — nu le ajunge! Vor să li se mai dea și un altul pe care nu sânt meniți să-l capete. Și așa vedem pe artiști, în loc d'a-și studia roțile, muncindu-se să schingiească pe bieții scriitori străini, cari n'au cerut una ca acesta, și nici au meritat asemenea pedepsă. Dna Romanescu, dl Manolescu, dl Notara etc. Ar pute dice cineva, că trupa Teatrului Național e alcătuită numai din traducători! Să nu fie și asta una din cauzele pentru cari n'avem artiști?

Cred de prisos a ve povesti subiectul dramei, neputând face nimenui injuria d'a crede că nu-l cunoșce. Ve voi împărtași numai idea care a condus pe autor a scrie această piesă, deja făgăduită publicului cetitor al Franței, din anul 1832, deși neprecisată, prin prefața dramei sale »Regele petrece.«

»Regele petrece« și »Lucreția Borgia« — ne spune însuș autorul — nu se asemănă nici prin fond nici prin formă, și aceste două scrieri au avut, fiecare în parte, o sorte atât de deosebită, încât una va fi pôte într'o di principala dată literară din viața autorului. Totuși el crede că trebuie s'o spună, aceste două piese, atât de deosebite prin fond, prin formă și prin ursită, sânt strins unite în gândirea sa. Idea care a produs pe »Regele petrece« și idea care a produs pe »Lucreția Borgia« s'au născut în acelaș moment, în acelaș colț al inimei. Intr'adevăr, care este cugetarea intimă ascunsă sub trei seu patru scôrte concentrice în »Regele petrece? Et'o. Luați diformitatea fizică cea mai hidôsă, cea mai respingătoare, cea mai desevărșită; puneți-o acolo unde ea reese bine. la etagiul cel mai neînsemnat, cel mai subteran și cel mai desprețuit al edificiului social; luminați din tôte lăturile, cu raza sinistră a contrastelor, această creatură miserabilă; și apoi aruncați-i o inimă și puneți în această inimă simțământul cel mai curat ce este dat omului, simțământul de părinte. Ce se va întâmplă? Acest simțământ sublim încăldit în ore-cari condițiuni, va transformă în ochii voștri pe făptura degradată: ființa mică va devini mare; diformul va devini frumos. Etă, în fond, ce este »Regele petrece.« Hei bine ce este »Lucreția Borgia?« Luați diformitatea morală cea mai hidôsă, cea mai respingătoare, cea mai desevărșită; puneți-o acolo, unde ea reese mai bine, în inima unei femei, cu tôte însușirile de frumusețe fizică și de mărire regală, cari să dea importanța crimei; și acum, amestecați în tötă această diformitate morală un simțământ curat, cel mai curat pe care femeia îl pôte hrăni, simțământul matern; puneți în monstrul vostru o mamă, și monstrul va interesă și monstrul va produce plânsul, și această făptură care insullă tēmă, va insullă milă, și această inimă diformă va devini chiar frumoasă în ochii voștri. Așa dar paternitatea consfințind diformitatea fizică, etă »Regele petrece;« maternitatea purificând diformitatea morală, etă »Lucreția Borgia.«

Drama francesă s'a represintat pentru prima oră la Paris, pe scena teatrului Porte Saint Martin, în ianuarie 1833, cu un succes care a resbunat în destul pe autor de interdicerea cu care »Regele petrece« fusese lovită din partea censurei. Creatorii rotelor au fost: dra Georges (Lucreția Borgia,) Frédérick (Genaro,) Lockroy (ducele de Ferrara) și cu privire la interpretare: »Autorul e fericit s'o spună — dice Victor Hugo — nu este nici un rol în scrierea sa care să nu fie jucat cu o singulară inteligență. Fiecare actor are

fisionomia rolului seu. Fiecare personagiu se pune în planul seu. De aci un esemplu desevărșit, cu tôte că amestecat în fie-ce moment de vervă și de fantasie. Jocul general al piesei este totodată plin de armonie și plin de relief, două calități cari se esclud de ordinar. Nici una din efecte strigătoare cari es din ton în trupele tinere, nici una din acele monotoni cari fac să langedescă trupele formate. Nu este trupă care să înțelgă mai bine legea misterioasă de perspectivă după care trebuie să se mișce și să se rënduască la teatru acel grup de personaje pasionate seu ironice cari inodă și desnodă o dramă.

»Și acest esemplu e cu atât mai izbitor în cazul de față, căci sânt în »Lucreția Borgia« câteva personaje de al doile ordin, represintate de artiști cari sânt de primul ordin și cari se țin cu o grație, o lealitate și un gust perfect în semi-lumina rotelor lor.«

Neputând aduce aceleași elogii modului de interpretare al »Lucreției Borgia« pe scena noastră, tăcem spre a nu turbură liniștea cerescă a umbrei mărețe a genialului poet.

Âncă un succes obținut de trupa italiană este »Ernani,« a treia operă care a obținut un succes necontestat dintre primele încercări ale măestrului Verdi. Ea s'a jucat pentru prima oră la Veneția, în 9 martie 1844, și succesul ei întrecu p'alui »Nabuchodonosor« și p'al »Lombarșilor la prima Cruciată.«

Subiectul operei e imprumutat de libretistul italian Piave, dramei faimose a lui Victor Hugo, cu acelaș titlu, care inaugură lupta dintre clasici și romantici. Poetul frances reclamând dreptul de proprietate al subiectului, opera își schimbă titlul în »Proscrisul« și personagele spaniole ale piesei deviniră italiene. În urmă ilustrul poet își luă sēma și permise ca opera să se jōce sub adevăratal ei nume.

Cu tot succesul, »Ernani,« a fost eclipsat raii târziu de alte producțiuni ale măestrului și astăzi nu ocupă decât al doile rang între operile lui Verdi. Bucata cea mai importantă a acestei partițiuni e finalul: »O sommo Carlo,« care ne aminteșce frumosul sextet din »Lucia« și care a fost bisat ca totdeuna.

Interpreții principali (sâmbătă și luni) au fost: dna Rosini (Élvira,) Pizzorni (Ernani,) Marcassa (Don Sylva) și Verdini (Don Carlos.)

Mercuri s'a jucat »Dinorah,« inse așa de slab, că nu s'a mai repetat.

»Aș da mult să mai aud pe Feldau!« Acestei dorințe a unei dōmne, esprimată într'un moment de părere de reu, că ilustrul pianist ne-a părăsit atât de repede, se datoreșce concertul dat marți în sala Ate-neului, de dl Kneisel, cu concursul prețios al dlui Feldau.

Subliniez cuvântul prețios, pentru că la propunerile făcute artistului, care se află la Galați, acesta fică cifra de 600 lei pentru două numere, constând din patru piese fiecare. Suma, cu tötă rotundimea ei, tu admisă și concertul hotărît.

Dar etă că invidia unor ambițioși, cari vor să monopolizeze concertele la noi, eși din colțul ei și începū campania cea mai inverșunată contra tinerului organizator al concertului. Astfel se interdișe elevilor Conservatorului (o nouă școlă nefolositoare asupra căreia vom revini cu alt prilej) și artiștilor teatrului să-și țină promisiunea ce dedese d'a luă parte la concert; se dete lozincă depositarilor de pianuri să nu pună pianul necesar la dispoziția concertantului decât în schimbul unui preț fabulos: Intim-club care promisese în cele din urmă pianul seu, își întorșe vorba ca numele-i; se dete sfōră că concertul n'o să mai aibă loc și regina, care făgăduise că va asistă, nu vini.

Și atât mai rău! Căci eu toate cabalele, concertul se fină și în plin de succes. Dna A. . . care într'adevăr a dat mult spre a măi auzi pe Feldau, căci i se datorește concursul cel mai larg și mai neobosit, și-a oferit în ultimul moment pianul; dnii Gavrilescu, care a pretestat că e bolnav, Teodorescu, care intru adevăr era indispus și dra Miele, căreia »eruditul dn Wachman și ilustrul director al conservatorului,« cum i dic afiliații dsale, i interdișe d'ă cântă, au fost înlocuiți cu o foarte gingașă artistă, dra Alina Ananescu, care a interpretat cu mult talent scena din »Falsa Agnesa« în care Desmasures (dl Jian) un ilustru pedant vine să-î cêră mâna, și o anecdotă »Dracul și Baba-din« care se vede că acesta a »băgat în colă,« cum dice Romanul, pe cel dintău. Dsa deși în vîrstă fragedă de tot (13 ani,) a jucat și a declamat cu atăta încredință cu o foarte bună așă de bine cuvintele fiecărui erou al anecdotei, nuanțând dialogul cu toată diversitatea de tonuri a vorbitorilor, încât ne-a încredințat că posedă un adevărat talent dramatic, și ne prezintă cu toată siguranța o artistă de mare viitor. Acesta de sigur au presimțit-o toți, ca noi, de ôră-ee dragăbașă copăla a fost acoperită de aplause sgomotoșe.

Despre ceilalți, Feldau și Kneisel ve sînt îndesul de amoscuți din cronicile-mi anterioare: me voi feri dar d'ă cade în repetiție, fiind de ajuns să spun numii d'au fost desevărșii.

O nota nouă în gura musicală a acestui concert a fost d'ara de dl Gruber, prin mijlocul țiterii sale, un instrument pră rar auzit la noi. Dsa a cântat o fantazie de Lindaufl, care a produs o impresiune așă de adăncă, ca nici odată n'am auzit așă făcere cogătoșă și așă sgomotoșe aplause în sala Ateneului. Apoi, după insistința publicului, a trebuit să se producă încă odată, esențiald »Nunta țărănească« a lui Wiest.

Și nesomestul, dl Gruber a fost »le clou de la soirée.

Despre »Romeo și Julietta,« care s'a jucat joi, vom vorbi în cronica viitoare, lipsindu-ne locul pentru astăzi.

II.

»Romeo și Julietta,« Dinorah. Artăpășea sechatorilor. Planul de inițiu cu frunze de papăluță.

15. 17. Decembrie, 1886.

»Nu este mai tristă, mar de jale,

De-ă la lui Romeo și Julietta sale!

Acum să vorbim cu cari marțele Shakespeare își încheie fragedul. Ve putem pră bine repeta cu privire la reprezentări în chestia pe scena Teatrului Național.

În adevăr, nîmă mai trist decăt parodiarea acestui episod operă, căci de vom excepțā pe dnele Romanescu și Alexsandrescu și pe dl Teodorescu, reprezentațiile au fost un adevărat supliciu asătru spectatorii, cari plîngeau mai amar de sortea opărei genialului poet, de at de nenorocirea acelor ale caror nume au ramas ca simbolul desevărșitei iubiri.

Și de mare, observā un reuțăcios, să nu reușească piesa, când artiștii teatrului Național au căutat să-și identifice în gradul cel mai mult era Montechilor și a Capoleților, cele doue familii veroneze dușmane la veuri.

Nenorocirea e mse, că tocmai aceste, desbinări care a făcut ca Manolescu să nu jöce rolul lui Romeo, Notara p'al lui Mercutio, Veloscu p'al lui Capulet etc., se datoreșe — de-ă pentru asta se pöte datoră ceva — ne mai vedută slabă interpretare a tragediei »Romeo și Julietta,«

ale poetului englez; versurile acestei poeme sînt cele mai pline de farmec pe cari el le-a scris.

Nu tot acelaș lucru putem dice și de traducerea dlui D. I. Ghica, făcută într'o limbă foarte amestecată, în versuri foarte slabe.

Subiectul piesei e 'mprumutat de Shakespeare poemei engleze a lui Arthur Brooke, publicată în anul 1562 sub titlul de: »Istoria tragică a lui Romeo și Julietta,« cuprîndînd o pildă rară de adevărată fidelitate, cu invențiunile subtile și esperințele unui bêtărăm călugăr și a lor supărătoare neisbăndire,« pe care a urmat-o în toate amănuntele.

Reprezintăia pentru prima-öră în 1595 la lordul Hunsdon, lordchambelan al reginei Elisabeta, ea a fost lipărită pentru întăia-dată în 1597.

Guizot, în notițele sale asupra principalelor opere ale lui Shakespeare, observă că în scrierea ce ne ocupă, poetul s'a lasat cu totul în voia acelei imbelșugări de reflecțiuni și de cuvinte care e unul din caracterele geniului său.

»Niciari contrastul nu este mai izbitor între fondul sentimentelor pe cari poetul le zugrăveșe și forma sub care le esprime. Shakespeare escoléză a vedé sentimentele omenesăi așă cum sînt într'adevăr în natură, fără preceugelare, fără lucrarea omului asupra lui însuș, naive și impetuose, amestecate cu bine și cu rău, cu instincte vulgare și cu sbaturi subline, cum este inima omenesă în starea-î primitivă și spontaneă. Ce e mai adevărat decăt amorul lui Romeo și al Juliettei, acest amor așa de tiner, așa de viu, așa de necegetat, plin totdeodată de pasiune fizică și de gingășie morală, deslătunăt fără măsură și cu toate aceste fără grosolanție, pentru-că fragedimile inimii se unesc protolindeni cu isbunirile simțurilor! Nu este în inimă și în suflet nici de adevăr, nici de spiri valmente înecum de poet: nu este nici amorul curat al inimii tinerilor cu slăntenie esaltate, nici amorul licențios al viștor blăsate și pervertite: este amorul dl însuș, amorul în întregul lui involuntar și suveran, fără încredare și ara corupțiune, așă cum isbunesc e la intrarea în tinerete, în inima omului, simplu și diferit în acelaș timp, cum Dumnezeu Pa făcūt. Romeo și Julietta e într'adevăr tragedia amorului cum »Othello« e aceea a gelosiei și »Macbeth« a ambițiunii. Fiecare din dramele cele mari ale lui Shakespeare e dedicată uneia din sentimentele cele mari ale omenirii; și sentimentul care umple drama e cu totul într'adevăr acela care umple și stăpănceșe inima omenesă, când acesta i se lasă în voie. Shakespeare nu taie, nu adăogă și nu schimbă nimic: el îl pune numai cu îndrăsnică în scenă, în energicu-i și desevărșitu-i adevăr.

»Treceți acum dela fond la forma și dela sentimentul însuș la limbajul pe care îl 'mprumută poetul. Ce contrast! Pe căt sentimentul e adevărat și adănc-amoscut și înțeles, pe atât espressionea este adese factice, încărcată de desvolfări și de ornamente în cari se complăce spiritul poetului, dar cari nu sînt de loc firești în gura personajului. Romeo și Julietta e pöte chiar dintre piesele cele mari ale lui Shakespeare, aceea în care acest defect abundă mai mult. S'ar dice, că Shakespeare a vrut să imiteze necel lues de cuvinte, așea înlesnire vorbărețā, care în literatură ea în vietă, caracterizeșā pe poporele de miedăfi. El ectise negreșit, cel puțin în traducțiune, cățiva poeți italieni; și nenumeratele subtilități din cari limbajul tuturor personelor din »Romeo și Julietta« e, ca să dic așa, țesut, continuație comparățani cu sorele, cu toate că adese strălucitoare și pline de farmec, sînt negreșit o imitațiune a stilului so-

netelor și un tribut dat colôrei locale. P'ôte pentru că sonetele italiene sînt aprôpe totdeuna pe tonul plângător, muncirea și esagerațiunea limbajului se simt cu deosebire în plîngerile celor doi amorezi: espresiunea scurtei lor fericiri, este mai ales în gura Juliettei, de o simplitate răpitoare; și când ei ajung la terminul estrem al ursitei lor, când poetul intră în cea din urmă scenă a acestei durerose tragedii, atunci el renunță la tôte veleitățile lui de imitațiune, la tôte reflecțiunile-i spiritualminte savante; personagele-i căroră, dice Johnson, »el le-a lăsat totdeuna un *con-cetti* în nenorocirea lor,« nu mai găsesc nici unul îndată ce nenorocirea s-a dat loviturile-i cele mari: imaginațiunea încetază d'a se jucă: chiar pasiunea însă nu se mai arată decăt împreunându-se cu setimene puternice, seriose, aprôpe severe; și acêsta amoretă atît de setosă de bucuriile amorului, Julietta, amenințată în fidelitatea-i conjugală, nu se mai gîndește decăt să-și îndeplinească datorile și să păstreze fără pată pe soția scumpului ei Romeo. Admirabilă trăsura de simț moral și de bun simț în geniul ocupat să zugrăvescă pasiunea!»

După cele ce am spus la începutul acestei cronice, e netăgăduit că nu mai sînteți doritori să ve spun altceva despre interpretarea acesei tragedii la noi. E drept înse să mărturisim, că dna Romanescu a fost o amoretă-soție desevărsită, decăt nu cea imortalizată de Shakespeare: dra Alecsandrescu, a jucat rolul doicei cu tot adevărul grosolan cu care poetul l'a zugrăvit. Țr Petrescu a fost fôrte bine în acel al fratelui Laureție, omul înțelept din piesă, cu rostul simplu al filosofului din vécul al XIV când se petrece acțiunea.

Regretăm că artiștii cari au creat celelalte role la reprezentațiunile din anul trecut, când acêsta tragedie s'a jucat pentru prima-ôră pe scena teatrului nostru, n'au fost mai geloși de creațiunile lor, pentru a le lăsa să fie cumplit parodiate de cei ce le-au jucat în săptămîna trecută!

Nu cunosc libret mai monoton, mai propriu a-ți produce somnul cel mai adânc, decăt al dlor Jules Barbier și Michel Carré: »Le Pardon de Plœrmel,« s'eu după cum îl întitulează mai scurt afișele nôtre: »Dinorah.« Și decăt publicul n'a adormit mercuri la teatru, când se jucă pentru a doua-ôră, acêsta se datoroșce numai științei efectelor musicale și abilității detalielor, însușiri proprii ale măestrului Meyerbeer, și cu deosebire unei scene fermecătore: scena cu »valsul umbre« cîntat și jucat de Dinorah.

Dinorah, o țerăucă din Plœrmel, pe când se ducea la biserică cu promisul ei, e spăimântată de un trăsnet și remâne nebună. Hoel, logodnicu-i, desperat, vegetând fără nici un rost, se împretineșce cu un nătâng, care are nebunia de a crede că va găsi o comora.

E tocmai un an dela întemplantarea nenorocită povestită mai sus și la mediul nopții Hoel și Corentino se duc să descopere comora. Cel dintîiu înse care va intră în peștera unde e ascunsă, va trebui să móră, și așa necare se împotrivesce. Atunci se iveșce Dinorah, o furtună grozavă se deslănțue și ea însoțită de caprița ei, grăbeșce spre a se pune la adăpost. Dar pe când trecea puntea torentului, acêsta e fărâmată de un trăsnet și Dinorah prăbușită în valuri. Hoel sare după d'ensa și o mântueșce. Revenită la viêtă și în tôte mințile sale, căci acêsta nouă spaimă fusese antidotul celei dintîiu, Hoel o conduce la altar.

Creatorii rolerelor principale ale operei, jucată pentru întîia-ôră la Opera-Comică din Paris, la 4 familia 1850, au fost: dra Cabel (Dinorah) și celebrul

bariton Faure (Hoel.) »Până la reprezentațiune, cîntăreța, care avea a face cu un compositor din cei mai meticuloși, n'avu nici o clipă de odihnă. Meyerbeer se ducea s'o facă s'o repeteze la ea acasă timp de cêsuri întregi, neobosindu-se a-i amônunți rolul până n'tratăt, că pentru ea să pôtă să prânzescă, sermana Dinorah eră silită să c'eră grație calăului ei a cărui insistință, temperată prin politeța formelor, nu eră totuș mai puțin inflexibilă.«

La noi s'a jucat pentru prima-ôră acum patru ani de dra L'èvasseur, care a avut un succes imens și a lăsat amintiri pe cari dra Prevost, cu tôte că a cîntat cu mult farmec, n'a putut să ne facă să le uităm. Dl Verdini (Hoel) a fost linișor, Țr Gavrilescu, tenorul nostru (Corentino) a jucat cu multă vervă comică, și cu tótă ingratițiunea rolului, a fost cel mai desevărsit Corentino din toți tenorii legeri cari pân' acum au jucat acest rol pe scena nôtă.

Serbătorile Crăciunului și ale unui alt an se apropie: astfel orașul nostru e 'n mare febrere. Toți ômenii fără afaceri, acum sînt plini de afaceri. Ferreștile magazinelor de tot felul s'au gătit cu tot ce 'n aceste se află mai nou, mai frumos, mai bogat și mai scump, schimbându-se astfel în numeroșe esposițiuni cu totul interesante din punctul de vedere al gustului și al măestriei timpului. Vremea care a tot fost aplicată la plôe, a ținut să-și facă și ea o figură mai proprie circumstanțelor, și astă nôpte a aruncat peste noroiul stradelor nôtre un vestmēt de nevino-văție. Așa dar vom avē plăcerea, pe care de câțiva ani nu ne-a mai fost dat s'o avem, d'a întimpină pe ôșpetii că vin cu sâni cu clopoței.

Dar acêsta plăcere ne-a costat intreruperea pentru cîtva timp a comunicațiunii telegrafice, ceea ce nu e tocmai nimerit acum când avem mai multă nevoie de servițiul electricității. Toți stêlpii imosanți de fonta ce ornau cheiul stâng al D'emboviței ca niște imensi plopi ruginiți, avēnd în loc de frunze arginții, câteva duzini de cești de cafea, de porcelan, s'au prăbușit din tótă trufașa lor înălțime, fărâmandu-se bucăți sub greutatea zăpedii aședată pe fire.

În lipsă dar de fire telegrafice cari să transmită prin mijlocul aparatului lui Morse urările mele, doresc prin aste rēnduri cetitorilor »Familiei« ca să pôtă simți în veci bucuria pe care copiii o simt în ajunul acestor serbători ale creștinătății, și le cer să aibă ori când imi vor mai întâlni scrisul, aceeaș multă bunăvoință cătră mine, pe care au avut-o și pân' acum.

A. C. Șor.

B o n b ó n e.

Judecătorul, adresându-se cătră pacient:

- Aveai intenția d'a omori pe reclamant?
- Să-l omor! Să me ferescă D'eu, domnule judecător: voiam să-l fur.
- Atunci, pentru ce aveai la tine un revolver încărcat?
- Oh! die judecător, dar acêsta este fôrte ușor de înțeles: nôptea... pôte să dea cineva peste tot felul de tâlhari!

*

La o serată.

Doue d'omne vorbesc într'un salon.

- A!... ce are amica dtale, dna X... în pare ciudat că nu o mai v'ed decoltată.
- Ei! scumpa mea, acêsta dovedeșce că este o

femeie inteligentă. Înțelege foarte bine, că a venit momentul să arunca un vël peste trecut.

*

Un individ intră într'o prăvălie, pentru a-și cumperi mânuși.

— Aș voi să cumpăr o păreche de mânuși, — dîse el.

— Care e numărul d-tale? — îl întrebă neguțatorul.

— Nr. 745!...

Neguțatorul îl privește cu mare mirare, dar constată că clientul său este un birjar.

*

Intre socră și ginere.

G. . . s'a căsătorit numai de vr'o șese luni.

La 1 novemb. socră lui intră la dînsul, îl sărută și-l strînge în brațe.

Apoi luându-și amîndouă manile:

— Îți poftesc tot ce dorești! — dîse ea.

Atunci G. . . are-cum rușinat:

— Ești prea aspru pentru d-ta!

*

La spital.

Medicul, examinînd un bolnav, îi dîse: — Nu ți-am spus de multe ori să te ferești de rachiou, care este inamicul tău mai îndrăcit al teu?!

Bolnavul:

— Așa e doctor, dar vezi, că biblia ne poruncește să nu iubim inamicii.

Teatru și muzică.

Teatrul Național din București. Dl Gion scrie în »România«: Shakespeare, Hugo, Dumas, Sardou! Că sîntem tributarii străinătății, în toate manifestațiunile artei dramatice, aceste patru nume ne-o vedesc peste măsură. De n'ar fi »Fântâna«, nesecebila »Fântâna a Blandusiei« și exhumățiunea »Cucóna Chioța în Iași« am fi avut îndoiioasă, mai mult încă, jalnică plăcere a constată, că dela începutul stagiunii și până acum, prima scenă a Comediei Române, Teatrul Național al capitalei, s'a hrănit numai cu piese care sînt prę și foarte internaționale, dar nu naționale. Unde s'or fi ascuns dramaturgii naționali, o musă a Artei Române? Ce e drept, est soiul de muncitori în ale spiritului n'a fost nici odată numeros în țera noastră. nu dóră că pămîntul și aerul românesc nu le priește — căci la ce nu priește est pămînt roditor și est aer binecuvîntat?! — Acum inse, s'ar crede că au perit cu totul; s'ar crede că s'a stérpit nêmul dramaturgilor . . . fautes de combattants. Nu se mai vîd, nu se mai aud, măcar nu se mai simt. Tăcere mormentală, ca acea din cimitirul Veronei, când Romeo vine să moră pe corpul Juliettei sale. Anul trecut se vorbiă de un Gaspar Grațian »Gaspar-Vodă« al domnului Slavici, și ni se promisea pentru stagiunea acésta: am semnalat și noi o »A doua mórte« a dlui Iosif Vulcan, directorul »Familiei«. Nu șcim ce s'o fi ales cu aceste douę rarissime originalități pe cari, deși nu le cunoșcem, totuș nu ne putem oprî a nu le găsi inzestrate cel puțin cu un merit colossal, acela de a nu se rupe cu desêvêrsire, multămită lor, firul producțiunilor dramatice originale. Din aceste piese originale, una ar trebui dată érna acésta, er alta păstrată cu scumpătate pentru érna viitoare, căci cine șcie decă ei nu se va hărâzi de sus datoría de a ține firul originalităților române. Curiósă sterilitate! Aiurea până și elevul liceal ascunde cu drag în tinerul seu ghiosdan câte o tragedie douę: la noi, nici chiar senatorul nu-și mai aduce aminte a fi comis asemenea pécate.

Teatrul din Bêrlad. De curênd s'a dat, în beneficiul dlui I. Vlădicescu, comedia în 5 acte »Banii. gloria și femeile« Bêtrânul artist, se scrie de acolo »Românului.« prin lunga sa vieță de scenă, inauguratorul teatrului din Bêrlad, a putut să-și atragă simpatia publicului și Bêrlădenii s'au grăbit a vini în mare numer. Piesă frumoasă, ce e drept. De senzație în primul loc ea ne arată pe omul aventurier. Rudolf trecênd prin tóte peripețiile vieții. Adorator aprins al femeilor, e înșelat: prêdat de tot ce avea. intră în armată sub Carol XII al Suediei. Apoi îl vedem prin Veneția la bal mascat. Trudit revine în orașul seu Nuremberg și căsătoria cu Stela e făcută. Fiecare act e bine interpretat. Unul ni-l arată la Paris, altul la bătălia albă la Veneția; în fine altul soț. Hazliul Dig-dig urmăriă pe stăpân prin tóte locurile și dl T. Vlădicescu a reușit mai bine ca nici odată, adevca mai bine dîse foarte bine. Stela (dna Antonescu-Toni) a încântat publicul cu melodiósa-i voce. Ariile nenumerate ale piesei — peste 30 la numer — făceau spectacolul și mai frumos și piesa să fie mai bine gustată. Sâmbătă s'a jucat piesa dlui Alecsandri »Agachi Flutur.« despre care acelaș corespundinte scrie: »Departé de a negă talentul bêtrânului poet, vom dîce că comediile sale represintând scene din o societate ce ađi nu mai este, sînt reci. Acesta este defectul general al tuturor pieselor sale. Au ajuns acum a fi de domeniul istoriei și foarte puțini vor fi acei cari se vor entusiasma, ca părinții noștri pela 1848, de piesele dlui Alecsandri; se vor entusiasma numai aceia, cari ex visu vor căută gusturile societății trecute. Din aceste cause piesa a fost rece. Unde astăđi, Mustafa pașa? unde ișala? — S'au dus toți și s'au dus tóte, cum dîce Eminescu. — Interpretarea e în genere bună.»

Teatrul din Iași. Societatea dramatică de acolo, mult inferióră celei din București, a riscat o întreprindere îndrêznêță, represintând tragedia »Otello« de Shakespeare. Diarul de acolo »Liberalul« ne spune, că dl Popescu a fost destul de bine în Otello, dar că dna Popescu a fost slabă în Desdemona. În rolul lui Iago s'a distins dl Prutean.

Concertul dlui D. Popovici în Galați. Cetim în »Galații« următóarele: Vineri sêra a avut loc în sala Apolo concertul distinsului bariton, dl Popovici. Succes deplin. Tóte bucățile clasice de Mendel, Schubert, Meyerbeer și Faure au fost esecutate cu măestrie și aplaudate frenetic de public. Dar în aria română »Mandrulița« de Stefanescu, concertistul ș-a desvêlit tóte resursele vocii sale. Dl Popovici are o voce sonoră și clară, pe care o modulează cu măestria unui adevêrat artist. A fost admirabil în tranșițiunea gradată a vocii dela forte la piano în aria din Africana. în »Nor de vijelie« de Humpel și în romanța lui Tosti »Vorrei morire.« Regretăm numai, că dl Popovici a fost puțin incuragiat de public.

Un nou cor de plugari. La Chișineu, în comitatul Arad, s'a înființat un cor vocal de plugari sub conducerea lui Ioan Șuman, membru al renumitului cor din Chiseteu. Acest cor va cânta întêia óră liturgia în serbătóurile Crăciunului.

C e e n o u ?

Soiri personale. Maj. Sa Regele a dăruit pentru clădirea bisericei gr. cat. române din Bistra-de-jos 150 fl. — Dl dr. Valeriu Olariu a fost ales în unanimitate medic al cercului Varădia. — Dl dr. Alesut Laurionessi din districtul Nășêudului a făcut censură advocațională la Têrgul-Mureșului. — Dl dr. G. Asachi, agregat al facultății de medicină din Lille, a fost numit

pe noue ani șel al lucrărilor de anatomie dela acea facultate, in urma unui concurs.

Hymen. *Dl Iulian Popescu*, funcționar la institutul »Albina« ș-a incredințat de soție pe dșora Valeria Pop, fiica vice-protopopului Ștefan Pop din Mihalt.

Conferințe literare. *Dl Ștefan Velovan*, profesor dirigent la institutul pedagogic din Caransebeș, a ținut in săptămâna trecută o conferință literară in localul casei române de acolo. despre »istoria murgăritarului.« *Dl Alecsandru Dința*, unul din colaboratorii noștri din străinătate, a ținut o conferință literară in Geneva asupra »Eredității din punct de vedere fiziologic și psihologic.« Diarele »Journal de Genève« și »La Tribune de Genève« ce primim de acolo, constatază succesul ce a avut conferințarul.

Adunare învățărească. Despărțământul Avrig al Reuniunii învățărilor gr. or. români din districtul Sibiuului, va ține adunarea sa generala la 31 dec. și 1 ianuarie st. n. in Avrig, sub presidiul dlui Ioachim Băciță. Cu asta se unește învățătorii Ioan Ciurea, Ioan Iordachie, Ioachim Băciță, Trandafir Dragomir, Ioan Budac, Ioan Vodă, Gedeon Pavel, Andrei Savu, Nichita Spărcău vor ține prelegeri practice.

Episcopi noi. In România in săptămâna trecută s'au ales trei episcopi noi: Partenie Clinean al Dunării-de-jos, Silvestru Pitiștean al Hușilor și Ghienadie Craiovean al Râmnicului-Noul-Severin.

Ciorapii reginei. Regina Margareta a Italiei însăsinase o fetiță, care-i fusese recomandată, să-i impletosească o păreche de ciorapi. De ziua nașterii reginei, Maj. Sa primi din partea acelei fetițe dimpreună o păreche de ciorapi o scrisore de felicitare. Regina trimise fetiței drept răspuns o altă păreche de ciorapi, din cari unul era plin cu bombone, er celalalt cu monede de aur. Ciorapii erau însoțiti d'un bilet in următoarea cuprindere: »Dragă copilă, spune-mi care din ciorapi t-a plăcut mai bine?« A doua zi Maj. Sa primi răspunsul fetei: »Iubită domnă regină! din cauza ciorapilor ce mi-ai trimis, am versat multe lacrimi: cel cu moneda de aur mi l'a luat tata și cel cu bombone fratele meu.«

Politica și modele. Diarele și modele spun, că cestiunea privitoare la »Homerule«, care ocupă atât de mult lumea politică, are influință și asupra modelor, și mai cu seamă asupra pălărilor doamnelor engleze. Doamnele tori poartă acum pălării acoperite cu lul și garnisite cu ghiocci albi și galbeni: doamnele unioniste își garnisesc pălăriile cu orchidee, florea favorită a dlui de Chamberlain, și in fine, pălăriile pe cari le poartă doamnele cari sunt pentru »Home-rule« sunt garnisite cu triloii și cu vioțele (blouets)

Sciri scurte. *Inaugurarea liceului din Brăila* s'a făcut duminică, luând parte dl ministru al instrucțiunii Sturdza, întreg corpul profesoral, primarul, întregul consiliu comunal și un public din cel mai ales.

Mitropolitul primit al României lucrează la un proiect pentru îmbunătățirea clerului de acolo, care in adevăr se află in stare deplorabilă. *Dumile din Reșița* au împartit imbrăcăminte de ernă pentru 86 copii săraci: între dame se află și doele Vuia și Crenian.

Necrologe. *Constantin Popas*, fratele episcopului Ioan Popas, cetățean in Brașov, a încelat din viață in etate de 73 ani. *Ioan Vlul*, proprietar de mine in Roșia Abrudului, a murit acolo.

Alesandru
Transilvania
Gastein
Aur
Lucreția
Luna
Verdi
Ear
Mures

Aurel Muresan redactează Gazeta Transilvaniei. Deslegare bună primiram dela domnele și domnișorele Emilia Onciu n. Ciavogchi, Elena d'Orbonas, Lucretia Coseriu, Ioselina Popescu, Amalig Crisan. Premiul fu dobândit de dșora Elena d'Orbonas.

Logogrif

De Ida Benedec

Din următoarele 24 silabe:

A, col, ti, ne, deal, e, ro, iov, al, ne, nii, mac, li, ar, di, pii, ro, a, urs, in, o, mân, za, gru:

sa se formeze 11 cuvinte, ale căror litere inițiale co-tite de sus in jos sa ne deie numele unei poezii, apărută deja in foia noastră, er cele finale cetite de jos in sus, numele autorului acestei poezii.

Silabele ordinate dau următoarele:

1. Un popor de viță latină.
2. Ur nume femeese.
3. O flore.
4. O țară in Europa.
5. O colere.
6. Un nume biblie.
7. Un bărbat de stat al Rusiei.
8. Un popor asiatic.
9. Un animat quadruped
10. Un rege al vechii Rome.
11. O catena de munti in Europa.

Terminul de deslegare e 13 ianuarie. Ca totdeauna și de astă-dată se va sorti o carte între leslegători.

Căldndarul săptămânei.

Dia sēpt.	Căldndarul vechiu	Căldnd nou
	Duminica inaintea Nașterii lui Christos <small>21. 1. st. 7.</small>	
Duminică	21 S. Mucenița Iuliana	2 Macarie
Luni	22 Muc. Ana-tasia	3 Geneveva
Marti	23 SS. 10 Muc. din Cest	4 Titu
Mercuri	24 S. Muc. Eugenia	5 Telesfor
Joi	25 (†) Nasc. D. Iis. Chr	6 (†) Epifania
Vineri	26 (†) Sob. Preuc. Nasc.	7 Isidor
Sâmbătă	27 (†) Ap. și Arch. Ștefan	8 Severin

Anul 1886 se va încheia cu numărul viitor. Rugăm pe toți aceia, a căror abonamente vor expira atunci, să înverosească a le înnoi de timpuriu. Neacend alte fonduri la d'sp'itie decât abonamentele, este necesar ca aceste să se facă regulat și înainte, căci numai astfel putem să sustinem foia la nivelul literaturii și să înverosească în continuare.

De motivul acesta rugăm cu stăruință și pe cei ce încă nu s-au achitat abonamentele, ca până la finele anului să-și răfuască datoriile. A primi o foie regulat, dar a nu plăti abonamentul nici după luni încheiate, și nici după mai multe invitări, de sigur nu este just. Cel ce știe că nu poate să nu eré să plătească abonamentul, să nu primescă foia; dar decât a primi-o, facă-și datoria!

Deslegarea ghicitoare numerice din nr. 36:

Voturia
Dumnezeu
Galvani